

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Krenka, Ph.D., a soudců JUDr. PhDr. Filipa Havrdy a JUDr. Moniky Vackové ve věci

žalobce: Stavební bytové družstvo "Mír" Teplice, identifikační číslo 00035351

sídlem Gagarinova 1558, Trnovany, 415 01 Teplice

zastoupený advokátem Mgr. [jméno] [příjmení], LL. M.

sídlem [adresa]

proti

žalovaným: 1) JUDr. Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

2) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa], [PSČ] [obec]

3) Ing. [příjmení] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa], [PSČ] [obec]

4) Ing. [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa], [PSČ] [obec]

5) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa] 71 [obec]

6) Mgr. [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa], [PSČ] [obec]

7) Mgr. [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa], [PSČ] [obec]

8) [jméno] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa], [PSČ] [obec]

9) Ing. [příjmení] [příjmení], [datum narození]

bytem [adresa]

všichni žalovaní zastoupeni advokátem JUDr. [jméno] [příjmení]

sídlem [adresa]

za účasti

vedlejší účastnice: Allianz pojišťovna a.s., identifikační číslo 47115971

sídlem [adresa]

o zaplacení 279 779 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. května 2022, č. j. 68 Cm 90/2019-167,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovaným náhradu nákladů odvolacího řízení 207 140 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalovaných.
- III. Žalobce je povinen zaplatit vedlejší účastníci náhradu nákladů odvolacího řízení 600 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen, soud prvního stupně) ze dne 26. 5. 2022, č. j. 68 Cm 90/2019-167, byla zamítnuta žaloba, kterou se žalobce domáhal stanovení povinnosti žalovaným zaplatit 279 779 Kč spolu s příslušenstvím (I. výrok), žalobci byla stanovena povinnost zaplatit žalovaným náhradu nákladů řízení 865 697 Kč (II. výrok) a ve vztahu mezi žalobcem a vedlejší účastnicí bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (III. výrok).

2. Soud prvního stupně takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce (bytové družstvo původně zastoupené členem družstva, který se v průběhu řízení stal jeho předsedou) domáhal po žalovaných jako členech svého představenstva (a 1. žalovaném jako jeho předsedovi) náhrady škody, kterou měli způsobit tím, že v rozporu s povinností počínat si jako řádní hospodáři rozhodli o vyplacení odměny, za splnění stanovených úkolů 1. žalovanému, ačkoli shromáždění delegátů neschválilo ani výši odměny a ani objektivní kritéria pro její určení představenstvem. Předmětem tohoto sporu jsou konkrétně odměny za splnění stanovených úkolů za rok 2018.

3. Žalobce tvrdil, že mezi 1. žalovaným a žalobcem byla dne 26. 5. 2016 uzavřena smlouva o výkonu funkce, která vázala výši jeho odměny, případně další plnění, na obsah zásad odměňování členů orgánů družstva schválených shromážděním delegátů. Jiná odměna nebyla ve smlouvě o výkonu funkce sjednána. Vzorové znění smlouvy o výkonu funkce bylo schváleno shromážděním delegátů žalobce dne 17. 5. 2016, které zároveň schválilo i zásady odměňování členů orgánů družstva s účinností od 1. 6. 2016, jejichž článek 6 dával představenstvu možnost přiznat předsedovi představenstva mimo jiné odměnu za splnění stanovených úkolů v maximální výši 0,5násobku celkové základní odměny. O stanovení úkolů nebo vyhodnocení jejich plnění shromáždění delegátů nerozhodovalo, ty určovalo vždy představenstvo, které zároveň hodnotilo,

zda byly splněny. Podle žalobce jsou uvedené zásady v rozporu s ustanovením § 656 písm. c) a e) zákona č. 90/2012 Sb.,

o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. o. k.“), a § 669 z. o. k., čehož si členové představenstva museli být vědomi. Jestliže přesto žalovaní odměny 1. žalovanému schválili usnesením ze dne 11. 1. 2019, č. 931/18/E, postupovali v rozporu se svou povinností jednat jako řádní hospodáři a žalobci způsobili újmu odpovídající výši vyplacených odměn.

4. Soud prvního stupně poté, co provedl kompletní dokazování, uzavřel, že žalovaní nebyli v době vzniku tvrzené újmy, tedy v době rozhodnutí představenstva o stanovení odměny 1. žalovanému, členy představenstva, neboť rozsudkem soudu prvního stupně ze dne 9. 4. 2018, č. j. 18 Cm 43/2016-185, byla pravomocně (právní moc tohoto výroku nastala dnem 31. 7. 2020) vyslovena neplatnost usnesení shromáždění delegátů konaného dne 29. 3. 2016, kterým shromáždění delegátů zvolilo žalované za členy představenstva družstva pro funkční období let 2016 – 2021. Ti tak nejsou pasivně legitimováni, když pasivní legitimace v případě členské žaloby o náhradu újmy svědčí členovi voleného orgánu, v tomto případě členům představenstva, což žalovaní nebyli. Soud prvního stupně se zcela ztotožnil s právním názorem dříve vyjádřeným soudem prvního stupně v rozhodnutí ze dne 6. 4. 2022, č. j. 24 Cm 116/2020-180 O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu se zásadou úspěchu ve věci a žalovaným byla přiznána jejich plná náhrada; vedlejší účastníci na jejich straně pak žádné náklady v řízení před soudem prvního stupně nevznikly.

5. Odvolacímu soudu je z jeho úřední činnosti známo, že mezi týmiž účastníky nejde o jediné řízení. Rozsudky soudu prvního stupně ze dne 17. 5. 2022, č. j. 68 Cm 43/2019-163, a ze dne 17. 5. 2022, č. j. 68 Cm 156/2019-208, bylo rozhodnuto o obdobných nárocích žalobce proti žalovaným a tato řízení se odlišují v podstatě pouze obdobím, za které byla odměna vyplacena a výši částky. V obou těchto řízeních soud prvního stupně podaným žalobám vyhověl (mimo promlčenou část nároku), když uzavřel s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2009, sp. zn. 29 Odo 1417/2006, že o konkrétní výši odměny v rozporu s ustanovením § 656 písm. c) z. o. k. rozhodoval někdo jiný než shromáždění delegátů, aniž by měl stanovena objektivní kritéria pro určení odměny, a aniž by tak byla zajištěna kontrola členů družstva nad odměňováním členů volených orgánů. Úkoly, při jejichž splnění příslušela odměna předsedovi představenstva, jen velmi obecně formulovalo i kontrolovalo představenstvo. Ujednání o stanovení odměn v zásadách je navíc neurčité, neboť se odvíjí od, „základní odměny“, aniž by bylo uvedeno, co jí je míněno. Samotné úkoly, za které byly odměny vypláceny, nebyly nijak nadstandardní, šlo o základní úkoly související s výkonem funkce člena (předsedy) statutárního orgánu právnické osoby. Vyplacení odměn pouze na základě rozhodnutí představenstva odkazujícího na zásady odměňování označil soud prvního stupně z uvedených důvodů za protiprávní. Žalovaní přitom měli vědět, že zásady jsou neurčité a že jsou přijaty v rozporu s judikaturou, ostatně na to byli upozorňováni na shromáždění delegátů při rozhodování o jejich přijetí. O to víc měli být při jejich schvalování a následném rozhodování o vyplacení odměn ostražiti. V souvislosti s jejich rozhodnutím se snížila hodnota majetku družstva, kterou jsou povinni nahradit. Usnesení shromáždění delegátů, na kterém byly přijaty zásady odměňování, nebylo sice napadeno žalobou na neplatnost, to však samo o sobě nezakládá platnost všech jednání, které družstvo na podkladě přijatých usnesení činilo, pokud byla (případně) sama v rozporu se zákonem. Oba shora zmiňované rozsudky jsou předmětem přezkumu odvolacím soudem a odvolací řízení jsou vedena pod sp. zn. 4 Cmo 134/2022 a sp. zn. 4 Cmo 136/2022.

6. Žalobce ve včasné odvolání namítá, že ačkoli měl soud prvního stupně předmětný nárok na náhradu škody za prokázaný, žalobu v celém rozsahu zamítl, když uzavřel, že žalovaní nejsou pasivně věcně legitimováni, pokud nebyli v rozhodné době členy představenstva žalobce a tuto funkci vykonávali pouze fakticky. Takový závěr je však v přímém rozporu s ustálenou rozhodovací praxí soudů i právní teorií. Právní posouzení věci soudem prvního stupně je zjevně nesprávné a soud prvního stupně vyšel z nepravomocného rozhodnutí soudu u prvního stupně vedeného

v řízení pod sp. zn. 24 Cm 116/2020, aniž by se vypořádal s žalobcem odkazovanou judikaturou. Žalobce odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2017, sp. zn. 29 Cdo 4095/2016 zabývající se odpovědností jednatele jednajícího, jménem společnosti“ poté, co byl ze své funkce odvolán a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2020, sp. zn. 27 Cdo 372/2019, zabývající se odpovědností osoby vykonávající funkci jednatele s péčí řádného, ačkoli jednatelem fakticky není. Tyto závěry se uplatní i v poměrech družstva, k čemuž žalobce odkazuje na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 5. 2017, sp. zn. 7 Cmo 279/2015. Oproti tomu rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20.9.2011, sp. zn. 29 Cdo 2684/2011, a ze dne 23.11.2017, sp. zn. 27 Cdo 4511/2017, na která odkazoval rozsudek soudu prvního stupně v řízení vedeném pod sp. zn. 24 Cm 116/2020 nejsou pro posouzení pasivní věcné legitimace relevantní, když se týkají aktivní věcné legitimace člena družstva, respektive společníka společnosti s ručením omezeným na náhradu škody proti osobám, které nebyly právně ani fakticky členy statutárního nebo kontrolního orgánu družstva, respektive společnosti s ručením omezeným. Skutečnost, že žalovaní vykonávali v rozhodné době funkci člena statutárního orgánu pouze fakticky, v žádném případě nevylučuje jejich povinnost jednat při faktickém výkonu funkce s péčí řádného hospodáře a jejich odpovědnost za škodu způsobenou žalobci rozhodnutím o vyplacení odměny 1. žalovanému, který na ni neměl nárok. Žalovaní byli a jsou pasivně věcně legitimováni. Při jednání odvolacího soudu pak k věci samé doplnil, shodně jako v řízeních vedených u odvolacího soudu pod sp. zn. 4 Cmo 134/2022 a sp. zn. 4 Cmo 136/2022 a zcela konzistentně s jeho tvrzeními obsaženými již v žalobě, že rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2009, sp. zn. 29 Odo 1417/2006 na danou věc zcela dopadá, konkrétní ustanovení zásad odměňování je neurčité a neobsahuje objektivní kritéria pro určení výše odměny. Žalobce navrhl, aby bylo rozhodnutí soudu prvního stupně změněno a podané žalobě bylo vyhověno.

7. Žalovaní ve vyjádření k podanému odvolání uvedli, že odkazy žalobce na právní teorii i judikaturu jsou zcela nepřiléhavé. Žalobce dovozuje z odkazovaných rozhodnutí, zejména z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.3.2017, sp. zn. 29 Cdo 4095/2016, závěry, v něm neprojevené a tato judikatura na danou věc ani skutkově nedopadá. Žalobce rovněž pomíjí, že soud prvního stupně spojuje své závěry s tím, že je v řízení uplatněna členská žaloba a nárok na náhradu škody je uplatňován ve specifickém režimu dle § 584 odst. 1 z. o. k . Při jednání odvolacího soudu pak žalovaní setrvali, shodně jako v řízeních vedených u odvolacího soudu pod sp. zn. 4 Cmo 134/2022 a sp. zn. 4 Cmo 136/2022 a zcela konzistentně s jejich procesní obranou, na polemice vystavěné na aplikovatelnosti rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2009, sp. zn. 29 Odo 1417/2006, na konkrétní případ. Výše odměny byla omezena maximální výší danou 0,5 násobkem celkové základní odměny, byla stanovena vnitřním předpisem, který byl příslušným orgánem žalobce řádně schválen a nesouhlasí s tím, že ujednání o výši odměny je neurčité, a připomínají případný vznik nároku na odměnu obvyklou, případně odměnu odvíjející se od odměny za léta předchozí, navýšené o inflaci. Soud prvního stupně se ani nezabýval argumentací vztahující se k předpokladům, za nichž lze dovodit jejich porušení péče řádného hospodáře a ostatně i podobným způsobem jako dosud byla odměna předsedovi představenstva určena i v nových zásadách odměňování schválených dne 8. 6. 2022. Žalovaní navrhli, aby byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen.

8. [ulice] účastnice se při jednání odvolacího soudu, shodně jako v řízeních vedených u odvolacího soudu pod sp. zn. 4 Cmo 134/2022 a sp. zn. 4 Cmo 136/2022, připojila k argumentům žalovaných. Jejich rozhodnutí vycházelo z rozhodnutí shromáždění delegátů družstva, které naprostou většinou rozhodlo o maximální výši odměn, která nebyla překročena. I kdyby rozhodnutí shromáždění delegátů a následný postup žalovaných vycházel z nesprávného právního názoru, nelze tento názor ztotožňovat s porušením péče řádného hospodáře. Zdůraznila, že nikdo ani netvrdil, že by vyplacené odměny byly nepřiměřené, tedy ani to, v čem vlastně spočívá žalobcem tvrzená škoda.

9. Vrchní soud v Praze, jako soud odvolací, přezkoumal napadené rozhodnutí dle § 212 a § 212a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen, o. s. ř.“) a

dospěl k závěru, že nárok žalobce není dán, byť z jiných, než soudem prvního stupně v rozhodnutí uvedených důvodů.

10. Odvolací soud částečně zopakoval dokazování dle § 213 odst. 2 o. s. ř., ostatně pokud jde o skutkový stav věci tak, jak plyne z obsahu spisu, o něm není v podstatě sporu. Mezi účastníky bylo nesporné, že došlo k vyplacení odměny za splnění stanovených cílů za rok 2018 1. žalovanému ve výši 279 779 Kč a že žalovaní 2 – 9 hlasovali pro přijetí usnesení č. 931/18/E, tedy hlasovali pro vyplacení této odměny 1. žalovanému. Ze smlouvy o výkonu funkce uzavřené dne 26. 5. 2016 pak odvolací soud zjistil, že byla uzavřena mezi žalobcem a 1. žalovaným a v článku III. bylo sjednáno, že 1. žalovanému náleží odměna a další plnění vyplývající ze zásad odměňování členů orgánů družstva schválených shromážděním delegátů a z těchto zásad, že dle nich může představenstvo družstva předsedovi přiznat odměnu za splnění stanovených úkolů v maximální výši 0,5násobku základní odměny. Z přílohy smlouvy o výkonu funkce odvolací soud zjistil, že dohodnuté úkoly pro rok 2018 spočívaly v zajištění toho, aby ovlivnitelné dlužné nájemné u bydlících členů nepřesáhlo ke konci roku 4 miliony Kč, v aktivním vymáhání úroků a poplatků z prodlení, v zajištění implementaci nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 27.4.2016, č. 2016 /679, ve zjištění možnosti digitalizace družstevní agendy, v účasti na členských schůzích samosprávy, ve svolávání informativní schůzek pro delegáty, v průběžném sledování platné legislativy a informování představenstva, ve vybudování klientské zóny a v zajištění toho, aby výnosy z pronájmu nebytových prostor neklesly o více než 10 % oproti předchozímu roku. Ze stanov žalobce odvolací soud mimo jiné zjistil, že dle čl. 60 odst. 2 písm. d) do působnosti shromáždění delegátů náleží rozhodovat o určení odměny představenstva, kontrolní komise, a členů jiných orgánů družstva zřízených stanovami, pokud je oprávněno tyto orgány nebo jejich členy volit a odvolávat. Ze zápisu shromáždění delegátů konaného dne 17. 5. 2016 odvolací soud zjistil, že došlo ke schválení změny zásad odměňování členů družstva.

11. Odvolacímu soudu je rovněž známo z úřední činnosti, že souběžných řízení vedených u odvolacího soudu mezi týmiž účastníky pod sp. zn. 4 Cmo 134/2022 a sp. zn. 4 Cmo 136/2022, že již shromážděním delegátů konaným dne 13. 5. 2014 byly schváleny zásady odměňování členů představenstva, které měli před jednáním všichni delegáti k dispozici. Důvod vytvoření takových zásad byl na shromáždění prezentován žalovaným č. 1, odůvodněn byl tím, že nová legislativa, ukládá, aby odměňování bylo odsouhlasováno shromážděním delegátů“. K námitce přítomného náhradníka delegáta [jméno] [příjmení] doplnil, že zásady jsou koncipovány tak, aby shromáždění delegátů nemuselo každý rok odměny schvalovat, je dán nepřekročitelný strop, odměny jsou vázány na průměrnou mzdu, aby v případě inflačního tlaku nemuselo shromáždění delegátů řešit, zda přidá odměnu či ubere“. Součástí přijatých zásad bylo mimo jiné ustanovení, podle něhož výše odměny člena orgánu družstva činí 60 000 Kč měsíčně za běžnou činnost družstva a za členství v představenstvu částku stanovenou rozhodnutím představenstva, nejvýše však 0,33 násobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy vycházející ze 4. čtvrtletí předchozího kalendářního roku, a dále, že: „Předsedovi představenstva může představenstvo přiznat dále odměnu za splnění stanovených úkolů v maximální výši 0,5násobku základní odměny, případně mimořádnou odměnu za splnění úkolu zvláště významného pro rozvoj družstva ...“. Tyto zásady byly účinné do 31. 5. 2016, poté byly zrušeny a nahrazeny novými zásadami účinnými od 1. 6. 2016, které však odměnu, za splnění stanovených úkolů“ předsedovi představenstva řešily stejně.

12. Jde-li o právní hodnocení věci, tak odvolací soud nesdílí právní názor soudu prvního stupně, že žalovaní nejsou věcně pasivně legitimováni.

13. Názor soudu prvního stupně vychází z toho, že výčet osob uvedených v § 584 odst. 1 z.o.k. je taxativní a že se tedy lze domáhat za družstvo náhrady újmy proti členovi voleného orgánu družstva, což však žalovaní nebyli, pokud rozsudkem soudu prvního stupně ze dne 9. 4. 2018, č. j. 18 Cm 43/2016-185, byla pravomocně (právní moc tohoto výroku nastala dnem 31. 7. 2020) vyslovena neplatnost usnesení shromáždění delegátů konaného dne 29. 3. 2016, kterým

shromáždění delegátů zvolilo žalované za členy představenstva družstva pro funkční období let 2016 – 2021.

14. Oproti tomu odvolací soud zastává názor, který se projevil i v soudem prvního stupně odkazované odborné literatuře, že výčet osob pasivně legitimovaných není úplný (k tomu obdobně Ruban, R., Čileček, F., Kdo může být pasivně legitimován ve sporech z derivativních žalob o náhradu újmy? In Eichlerová, K. a kol. (eds.), *Rekodifikace obchodního práva pět let poté*. Svazek I. Pocta Stanislavě Černé Praha: Wolters Kluwer, ČR, 2019, 15 – 27 s.). Zde publikovaný názor vycházející ze samotné podstaty členské žaloby na náhradu újmy a z toho, že má-li být ochrana zájmů korporace plnohodnotná, musí mít členové vlastnických struktur možnost činit odpovědné všechny osoby, vystupující ve vedení korporace a v postavení obdobným členům statutárních nebo kontrolních orgánů a disponujícími obdobnými pravomocemi, považuje odvolací soud za správný. Bez tohoto přístupu by se totiž stala ochrana zájmů korporace do značné míry neúčinnou. V daném případě není sporu o tom, že žalovaní byli zvoleni do svých funkcí shromážděním delegátů, své funkce fakticky vykonávali a až s odstupem několika let bylo rozhodnuto o neplatnosti jejich volby. Žalovaní byli osobami uvnitř korporace, podíleli se na jejím vedení, a proto nelze nalézt žádný racionální důvod, proč by za svá rozhodnutí neměli nést odpovědnost. Na podporu tohoto závěru lze odkázat i na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.3.2017, sp. zn. 29 Cdo 4095/2016, který uzavřel (byť v poměrech předchozí právní úpravy), že je nepodstatné, zda byl žalovaný ze své funkce jednatele odvolán platně, či nikoliv, neboť za tvrzenou škodu bude odpovídat bez ohledu na výsledek řízení o návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o jeho odvolání z funkce; tedy, že je nezbytné klást na jeho jednání stejné požadavky, jaké zákon stanoví pro jednání (skutečného) jednatele.

15. Žalovaní, byť byla vyslovena neplatnost usnesení shromáždění delegátů, kterým došlo k jejich zvolení za členy představenstva družstva, tedy musí shodně odpovídat v případě porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře za škodu tímto jednáním způsobenou stejně, jako by po celou dobu členy voleného orgánu – představenstva žalobce – formálně byli.

16. Zde považuje odvolací soud za nezbytné rovněž uvést, že účastníkem řízení je sama korporace, která byla v dané věci původně zastoupena svým členem. Tento člen se následně stal předsedou představenstva žalobce, jehož jménem udělil plnou moc právnímu zástupci a korporace se svého nároku domáhá, přímo“.

17. Účastníci byli s právním názorem odvolacího soudu o věcné pasivní legitimaci žalovaných seznámeni při jednání dne 1. 3. 2022 tak, aby jeho rozhodnutí pro ně nebylo překvapivé a aby jim byla poskytnuta plná možnost k uplatnění jejich procesních práv.

18. Dále se odvolací soud zabýval věcně nárokem žalobce, když podstatou sporu je pouze právní posouzení v podstatě nesporného skutkového stavu.

19. Podstatné pro posouzení věci (v souladu s názorem vyjádřeným v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 3. 2. 2009, sp. zn. 29 Odo 1417/2006) je, zda shromáždění delegátů žalobce přijalo jasné a určité zásady pro odměňování členů představenstva, jimiž by byla určena představenstvu objektivní kritéria pro určení odměny předsedovi představenstva a za jakých okolností mohou členové představenstva o odměně rozhodnout, aniž by jejich jednání mohlo být považováno za jednání odporující povinnosti jednat jako řádný hospodář.

20. K předpokladům odměňování členů orgánů obchodních korporací se Nejvyšší soud vyjádřil v jednom ze svých novějších rozhodnutí ze dne 25. 8. 2021, sp. zn. 27 Cdo 2279/2020. Odkázal v něm na svou dosavadní judikaturu, která je použitelná i v režimu z. o. k., v poměrech této věci tedy i pro úpravu danou § 656 písm. c) z. o. k. a § 704 z. o. k., podle něhož výši odměny představenstva určuje shromáždění delegátů, neboť podle stanov družstva (o čemž není sporu) jeho členy jmenuje a odvolává.

21. Nejvyšší soud v uvedeném rozhodnutí připomněl, že účelem pravidla, podle něhož členu orgánu náleží za výkon funkce toliko plnění, jež mu schválí valná hromada (nejde-li o plnění, na něž plyne právo z právního předpisu), je zabezpečit kontrolu společníků nad odměňováním členů orgánů a zamezit tomu, aby zejména členové statutárního orgánu určovali odměny sami sobě bez ohledu na majetkové poměry společnosti a na kvalitu výkonu funkce odměňovanými členy orgánů. Valná hromada přitom může rozhodnout o schválení odměny členu orgánu i za období předcházející jejímu jednání. Valná hromada však nemusí určit přímo výši úplaty za výkon funkce člena statutárního orgánu; postačí, když stanoví pravidla pro její určení. Nejvyšší soud v té souvislosti odkázal na svá dřívější rozhodnutí, konkrétně rozsudek ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. 1355/2018,

a judikaturu v něm citovanou, usnesení ze dne 20. 5. 2020, sp. zn. 27 Cdo 4503/2018, a ze dne 20. 5. 2020, sp. zn. 27 Cdo 372/2019, a doplnil, že v rozporu s nimi není, upravuje-li výši odměny člena orgánu vnitřní předpis schválený valnou hromadou.

22. V právě zmíněném rozsudku ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. 27 Cdo 1355/2018, řešil Nejvyšší soud otázku, zda bylo ponecháno, „libovůli představenstva“ obchodní korporace rozhodování o odměnách jeho členů, jestliže podle smlouvy o výkonu funkce jeho členu náležela za výkon funkce, další odměna za celkové hospodářské výsledky žalobkyně dosažené v příslušném kalendářním roce ve výši maximálně 2,5 násobku základní roční odměny“ s tím, že podmínky pro přiznání a výplatu další odměny pro příslušný kalendářní měsíc stanovilo svým rozhodnutím představenstvo žalobkyně. Nejvyšší soud konstatoval, že o libovůli nešlo, neboť objektivním kritériem pro určení odměny bylo stanovení její maximální možné výše za kalendářní rok, přičemž přiznání další odměny a určení její výše bylo podmíněno celkovými (příznivými) hospodářskými výsledky žalobkyně dosaženými v kalendářním roce.

23. Předmětem tohoto řízení je pouze odměna, „za splnění stanovených úkolů“, není proto třeba zabývat se podmínkami pro přiznání odměny za, „úkol zvláště významný pro rozvoj družstva“. Konkrétní výši odměny za běžnou činnost družstva a za členství v představenstvu určilo svým rozhodnutím shromáždění delegátů, u odměny za splnění stanovených úkolů stanovilo její maximální výši a současně pověřilo představenstvo družstva, aby podle dílčích úkolů tak, jak budou představenstvem určeny a poté plněny, v rámci stanoveného rozpětí samo určilo konkrétní výši odměny. Představenstvo mohlo rozhodnout o tom, zda jeho předseda plní úkoly v rámci obchodního vedení družstva, které mu zadalo, a rozhodnout o výši odměny za splněné úkoly, ale pouze v mezích daných shromážděním delegátů. Pro určení výše odměny za splnění stanovených úkolů bylo nastaveno objektivní kritérium dané maximálním rozpětím, v němž mohla být odměna přiznána. Způsob nastavení této odměny je v souladu se smyslem právní úpravy, tedy zajištěním kontroly družstevníků nad hospodařením s prostředky družstva. Argument neurčitostí ujednání o sporné odměně akceptovat rovněž nelze, jestliže ani mzdová účtárna družstva o způsobu určení výše odměn žádné pochybnosti neměla a za základ jejich výpočtu (za základní odměnu) považovala podle zásad odměňování částku odpovídající odměně předsedy za běžné činnosti, jak plyne z přehledů a mzdových listů zpracovaných mzdovou účtárnou žalobce, které jsou součástí spisu.

24. I kdyby však mohlo být uvedené kritérium pro určení výše odměny za úkoly posouzeno jako nedostatečné (což není), přesto by podle názoru odvolacího soudu v konkrétním případě nebyly splněny podmínky, za nichž by rozhodnutí o výplatě odměn podle stanoveného kritéria mohlo být považováno za porušení péče řádného hospodáře. Statutární orgán jedná jako řádný hospodář, pokud při svém podnikatelském rozhodování vychází z přiměřených informací v dobré víře, že jedná v nejlepším (obhajitelném) zájmu obchodní korporace a ve vztahu ke korporaci je (nezbytně) loajální (viz § 51 odst. 1 z. o. k.). Ustálená judikatura Nejvyššího soudu zdůrazňuje, že odpovědnost statutárního orgánu není odpovědností za výsledek, ale za řádný výkon funkce, tj. za jednání založené na potřebných znalostech a informacích, na rozumném využití dostupných informačních zdrojů a zvážení (na jejich základě) rozpoznatelných rizik vlastního rozhodnutí

(k tomu obdobně například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 20. 4. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2363/2011, nebo ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 29 Cdo 5036/2015).

25. Z v podstatě nesporných skutečností vyplývá, že představenstvo družstva, které rozhodovalo o odměně 1. žalovaného za stanovené úkoly za rok 2018, vycházelo z vnitřního předpisu družstva, jehož příslušnou část v tomtéž znění již dvakrát (v letech 2014 a poté 2016) po živé diskusi na toto téma schválilo v obou případech naprostou většinou hlasů shromáždění delegátů družstva. [ulice] předpis, jak uvedeno, stanovil maximální výši odměn za splněné úkoly a představenstvu družstva svěřil zodpovědnost za vymezení úkolů pro předsedu představenstva a kontrolu nad jejich splněním. Představenstvo družstva určilo pro rok 2018 předsedovi úkoly a podle rozsahu, v jakém byly splněny, mu přiznalo odměnu nepřesahující maximální výši určenou shromážděním delegátů. Při svém rozhodování o odměnách předsedy představenstva postupovali tedy žalovaní zcela v souladu s rozhodnutím, které učinilo shromáždění delegátů a které oni sami považovali za souladné se zákonnou úpravou.

26. Závěr o jednání žalovaných v rozporu s péčí řádného hospodáře nelze založit pouze na tom, že mohli vědět o pochybnostech souvisejících se správnou formulací vnitrodružstevního předpisu, protože oponentní názor zazněl v diskusi na zasedání shromáždění delegátů. Žalovaní jako členové představenstva vycházeli z právního názoru odpovídajícího tomu, který opakovaně svým hlasováním vyjádřila naprostá většina delegátů. Jednání představenstva jako výkonného orgánu družstva souladné s rozhodnutím nejvyššího orgánu družstva, obecně vzato nelze považovat za jednání, které by bylo v rozporu s povinností péče řádného hospodáře, jestliže členové představenstva měli důvod považovat rozhodnutí tohoto nejvyššího orgánu za správné. Ve vztahu k družstvu postupovali loajálně, na základě racionální úvahy, v dobré víře, tedy nikoli v rozporu s § 51 odst. 1 z. o. k .

27. Současně je vhodné připomenout, že žalobce považuje za problematický pouze formální způsob určení odměny za splnění stanovených úkolů, nikoli již její výši. Žaloba není postavena na tvrzení (a nebylo to tvrzeno ani v průběhu řízení), že by 1. žalovanému vyplacená odměna přesáhla obvyklou výši příjmů, kterou družstvo vyplácelo předsedovi družstva v předchozím období. Žalobce ani netvrdí, že by celková výše odměny při porovnání částek vyplácených před a po sporném období byla v hrubém nepochopitelně s objemem práce, kterou v tom kterém období odváděl předseda představenstva, případně že by neodpovídala aktuálním ekonomickým možnostem družstva. Přitom především takové okolnosti by byly významnými kritérii pro závěr, zda rozhodnutí žalovaných je souladné s povinností péče řádného hospodáře (a ostatně zda vůbec družstvu vznikla škoda).

28. Ze shora uvedených důvodů tedy odvolací soud uzavírá, že žalovaní nejednali v rozporu s jejich povinností jednat s péčí řádného hospodáře a tvrzený nárok žalobce není dán.

29. Rozsudek soudu prvního stupně byl tedy dle § 219 o. s. ř. jako správný potvrzen, byť z jiných než soudem prvního stupně uváděných důvodů, a to včetně správných nákladových výroků.

30. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodováno dle § 224 odst. 1 o. s. ř., § 142 odst. 1 o. s. ř., když žalovaní a vedlejší účastnice na jejich straně byli v odvolacím řízení zcela úspěšní.

31. Náklady přiznané žalovaným představují mimosmluvní odměnu advokáta určenou z tarifní hodnoty sporu za každý ze dvou úkonů právní služby (vyjádření k odvolání a účast na jednání odvolacího soudu) a každou zastupovanou osobu, snížené o 20% dle § 6 odst. 1, § 7 odst. 6, § 8 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. g) a k), § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění (dále jen, AT⁶), a mimosmluvní odměna ve výši jedné poloviny za účast na jednání, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí dle § 6 odst. 1, § 7 odst. 6, § 8 odst. 1, § 11 odst. 2 písm. f), § 12 odst. 4 AT. Dále žalovaným náleží tři náhrady hotových výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT a také cestovné a náhrada za ztrátu času. Cestu k jednání odvolacího soudu dne 28. 2. 2023 z [obec] do [obec] a

zpět, tj. 182 km, trvající celkem 3 hodiny zástupce žalovaných absolvoval vozem s průměrnou spotřebou benzinu 8,6 l / 100 km, cenou benzinu 95 ve výši 41,20 Kč a náhrady za opotřebení vozu ve výši 5,20 Kč/km podle vyhlášky č. 567/2022 Sb. Celková výše cestovného je 1 590 Kč, náhrada za ztrátu času cestou k soudu a zpět je 600 Kč (6 půlhodin podle § 14 odst. 3 AT). Cestovné a náhradu za ztrátu času požadoval zástupce žalovaných v tomto řízení pouze v rozsahu jedné třetiny (cestu absolvoval v týž den k dalším dvěma jednáním u téhož soudu), tedy 730 Kč. K odměně, paušální náhradě a příslušné části cestovného a náhrady za ztrátu času byla připočtena dle § 137 odst. 3 o. s. ř. daň z přidané hodnoty počítaná ze součtu těchto položek. Celkem tak náklady odvolacího řízení přiznané úspěšným žalovaným činí (po zaokrouhlení) 207 140 Kč.

32. [ulice] účastníci na straně žalovaných, na niž se hledí rovněž jako účastníka v odvolacím řízení úspěšného, byly přiznány dvě paušální náhrady po 300 Kč za účast jejího zaměstnance na jednání odvolacího soudu a za přípravu k tomuto jednání podle § 1 odst. 3 písm. b) a c) a § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu, celkem tedy 600 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podat odvolání.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, při splnění podmínek uvedených v ustanovení § 236–239 o. s. ř. k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Ústí nad Labem.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

Praha 1. března 2023

JUDr. Michal Krenk Ph.D.
předseda senátu